

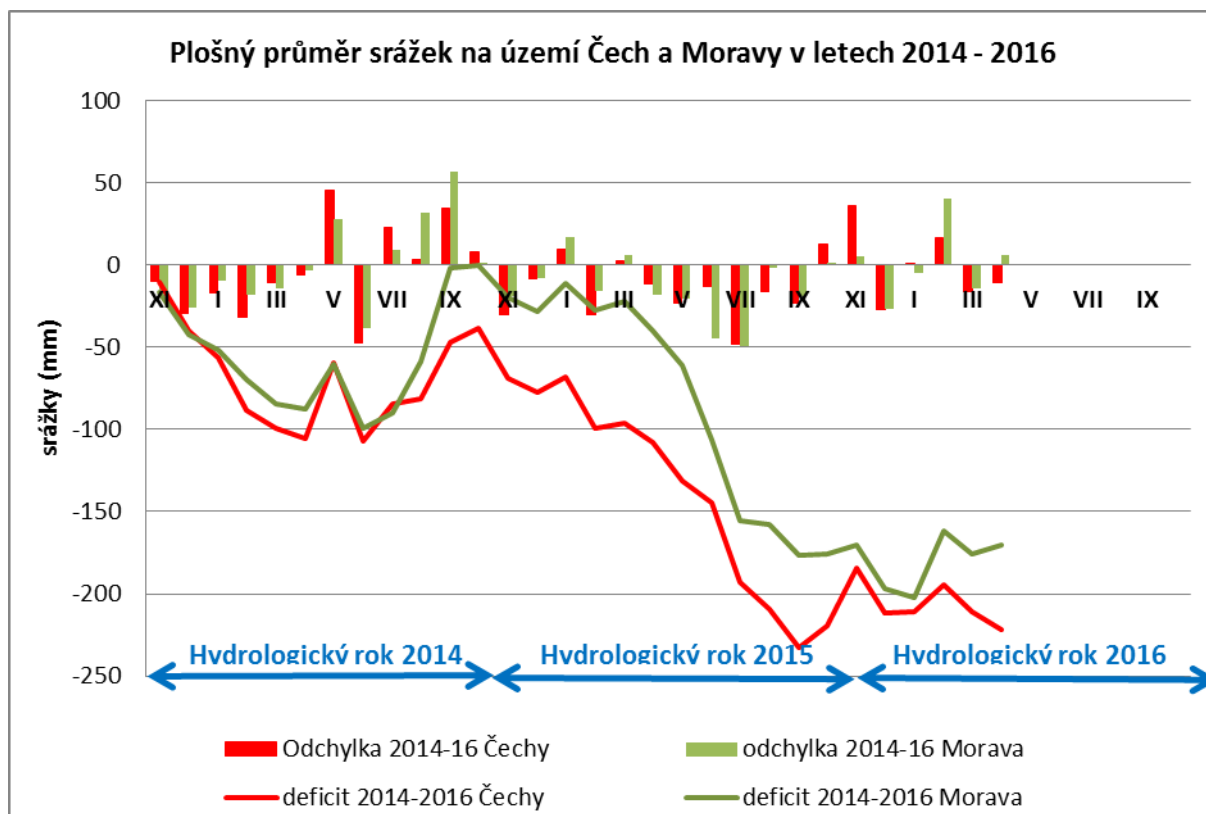
Máme se dál obávat sucha i v roce 2016?

V našich geografických podmínkách nelze spolehlivě predikovat vznik sucha v horizontu několika týdnů či měsíců. To, zda hrozí sucho i v roce 2016, bude dáno vývojem srážek a teploty vzduchu v následujícím období. Platí však, že výchozí podmínky stavu zásob povrchových a podzemních vod jsou k počátku května výrazně podprůměrné a startovací pozice tak před letním obdobím není příznivá.

V podmínkách střední Evropy není možné průběh počasí a jeho projevů na dobu několika týdnů či měsíců odhadovat. Bohužel zkušenosti i řada vědeckých studií prokazují, že v našich podmínkách je hlavním faktorem vzniku sucha velká variabilita chodu srážek, která v horizontu několika týdnů zcela smazává vliv počátečních podmínek v podobě množství sněhu před jarním táním či v podobě nasycení krajiny. Proto nelze ani spolehlivě s předstihem predikovat vznik sucha v letním období.

V roce 2015 byla ČR postižena suchem. Podrobné vyhodnocení je ve zprávě vydané v prosinci 2015 [zde](#). V minulosti se však vyskytlo několik epizod víceletého sucha (např. 1971–1973, 1982–1984, 1989–1992 na Moravě až 1994). I když nelze určit budoucí vývoj srážek, lze zhruba posoudit, v jakém stavu jsou zásoby vody na počátku května 2016, a to i ve srovnání se situací na počátku května v roce 2015.

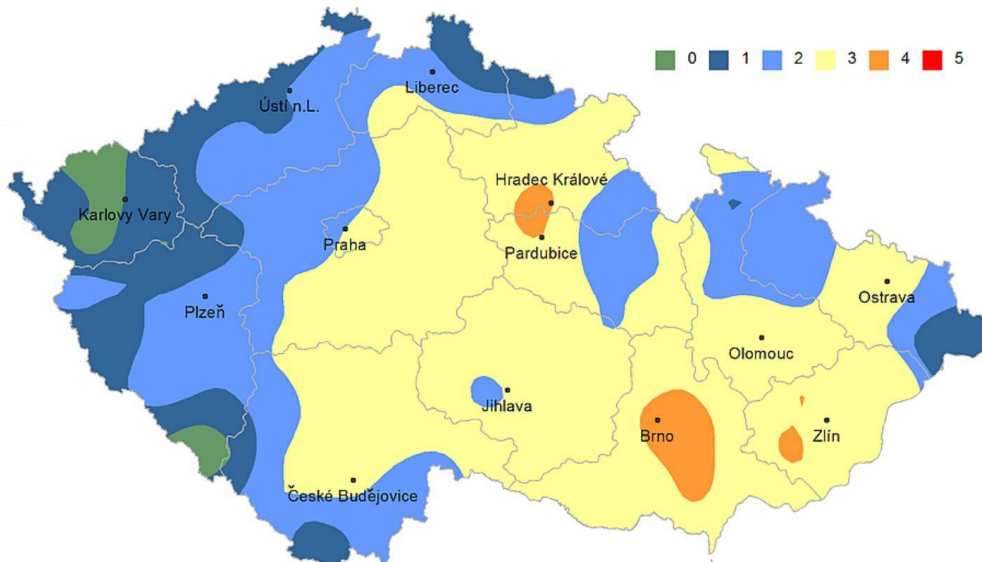
V obou letech byly jarní odtoky podprůměrné vzhledem ke sněhově chudým zimám, kdy hlavní fáze tání byla výrazně posunuta k počátku roku, a vrchol vodnosti tak nastal o jeden až dva měsíce dříve, než je obvyklé. Srážkově byla zima 2014/2015 spíše suchá, zejména v Čechách. Zima 2015/2016 byla z hlediska srážek spíše průměrná, nesnížila tak celkový srážkový deficit z předchozího období (viz obrázek), avšak v únoru dočasně přerušila akutní stav sucha i na povrchových a podzemních vodách.

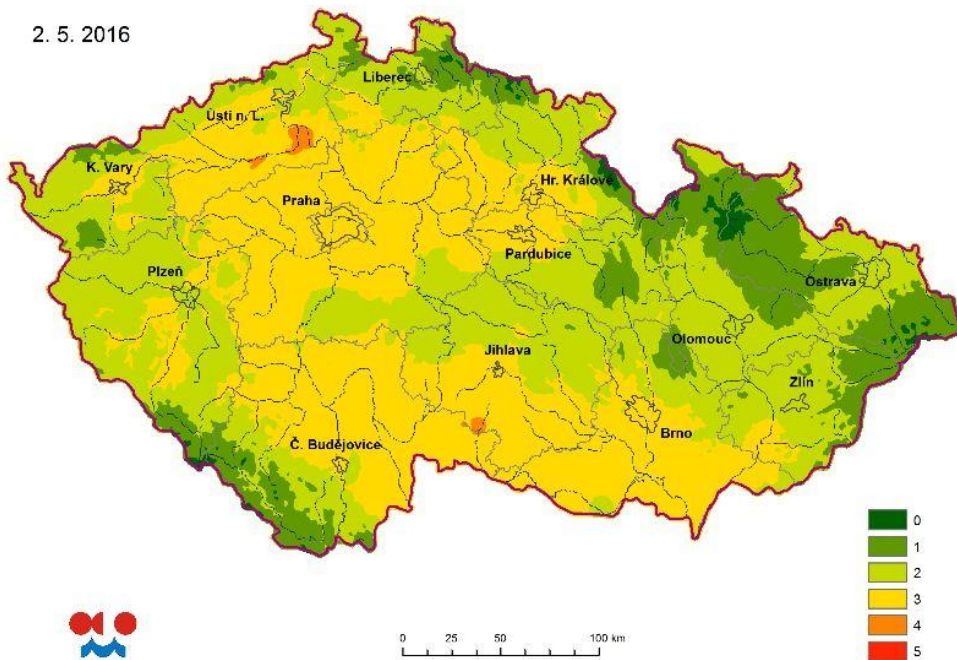
Z hlediska zemědělského sucha lze konstatovat, že došlo k doplnění vody v půdě a míra ohrožení půdním suchem ve vrstvě 0–40 cm je přibližně stejná jako před rokem, i když jinak územně rozložená. Během roku byla změněna barevná škála, avšak v obou případech je převládající část území ve stupni 2 až 3 (nízká až středně velká míra ohrožení).

Degree of soil drought threat in the layer 0 - 40 cm

3. 5. 2015

2. 5. 2016

Odlíšná je situace v případě podzemních vod. Koncem dubna 2015 byly ještě hladiny mělkých vrtů v 65 % normální až mírně nadnormální. Koncem dubna 2016 je situace nepříznivější, když alespoň normálního stavu dosahuje pouze 44 % vrtů, ve zbytku je stav podnormální, z toho ve 35 % silně až mimořádně podnormální (viz následující mapky).

Souhrnné vyjádření průměrného stavu mělkých vrtů v hlásné síti ČR v období leden až duben 2016 ve srovnání s rokem 2015 je v následujícím grafu, kde na ose y je zařazení na týdenní křivce překročení v

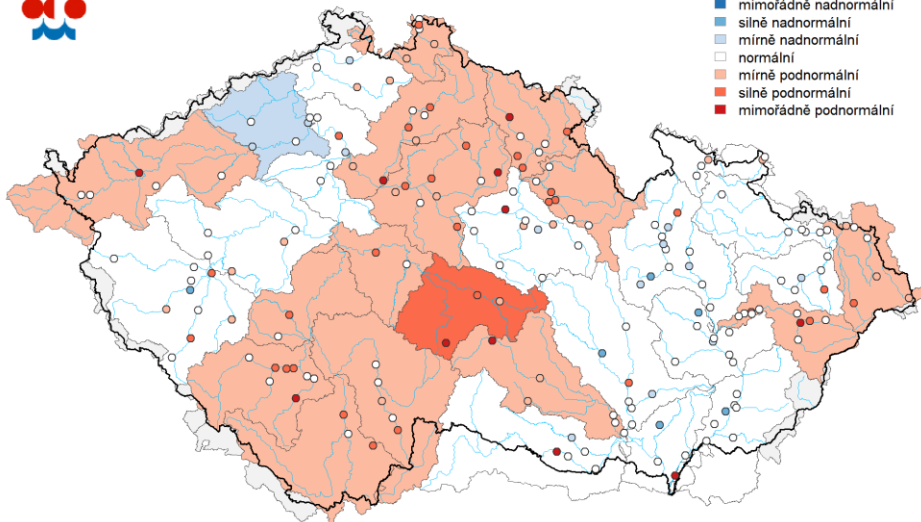
procentech, tzn. v kolika procentech pozorování v daném týdnu za referenční období 1981–2010 byla hladina vody ve vrtech překročena (čím větší %, tím nižší stav hladiny ve vrtu, 100 % odpovídá pozorovanému minimu). Je patrné, že počátkem března 2016 byly ještě hladiny podzemní vody na úrovni odpovídající tomuto ročnímu období, následně však stále klesaly.

Stav hladiny podzemní vody v mělkých vrtech

27. 04. – 03. 05. 2015

- mimořádně nadnormální
- silně nadnormální
- mírně nadnormální
- normální
- mírně podnormální
- silně podnormální
- mimořádně podnormální

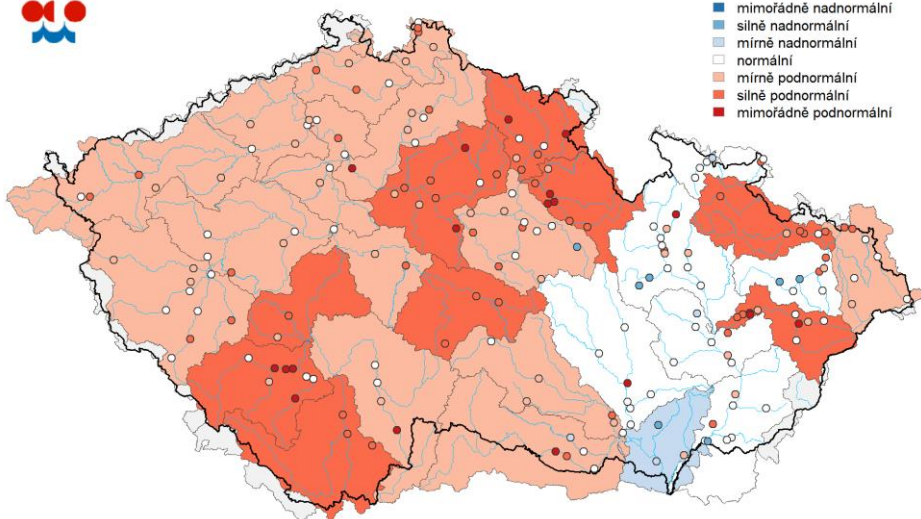

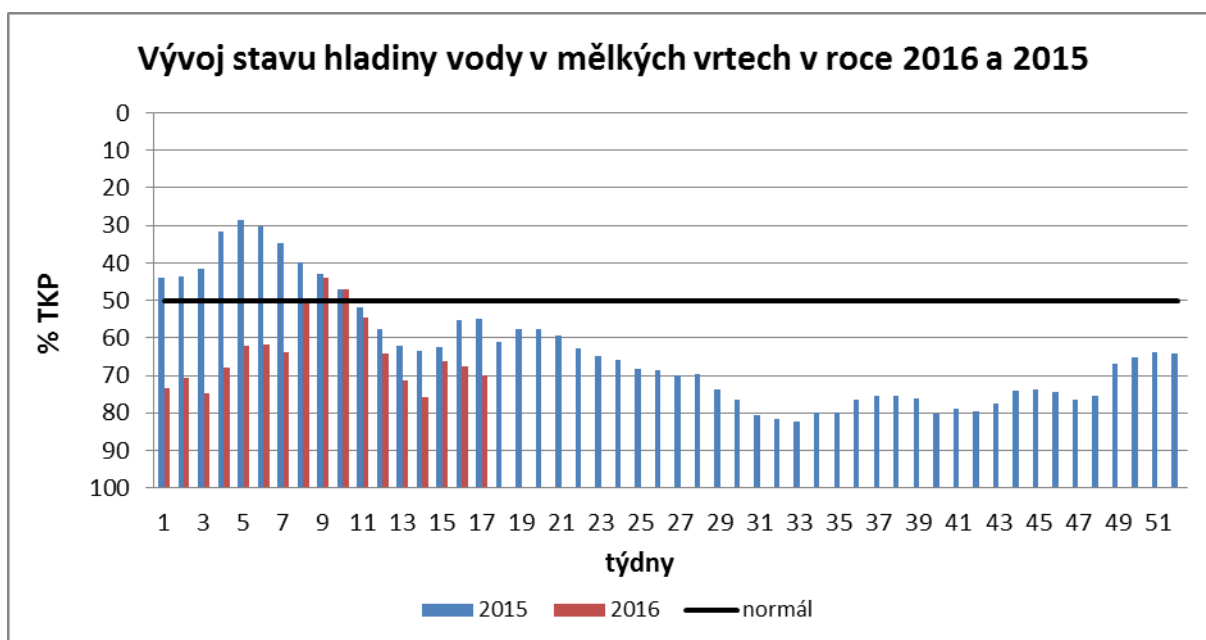
Stav hladiny podzemní vody v mělkých vrtech

25. 04. – 01. 05. 2016

- mimořádně nadnormální
- silně nadnormální
- mírně nadnormální
- normální
- mírně podnormální
- silně podnormální
- mimořádně podnormální

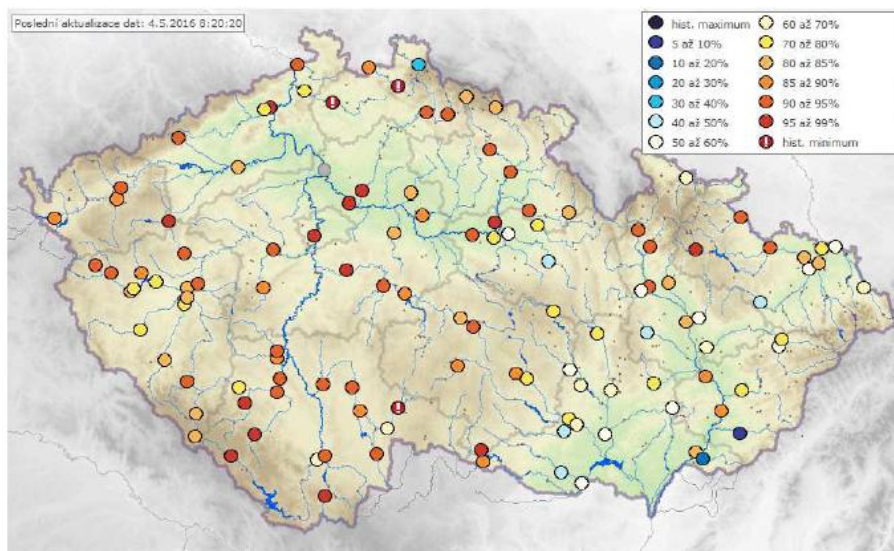
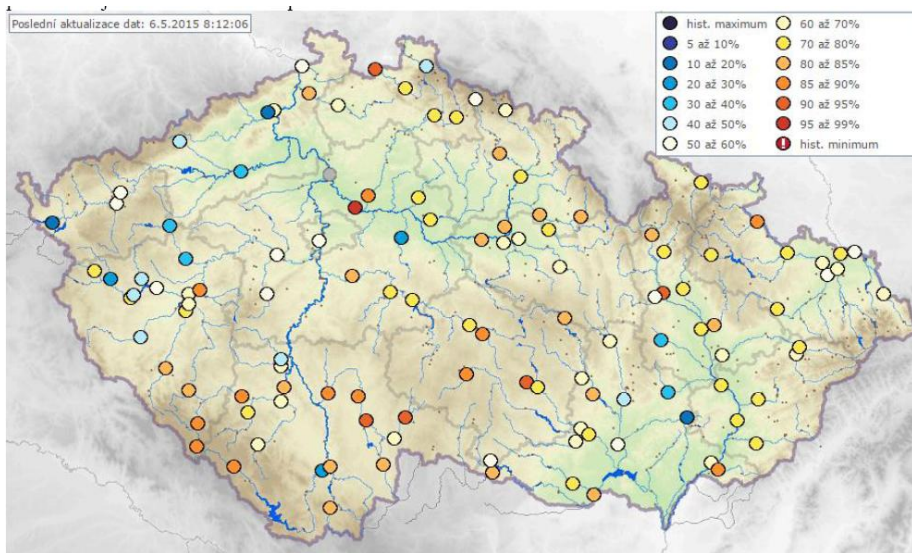

Podobná je situace vodnosti toků. Průtoky, vyjádřené v procentech měsíčního dlouhodobého průměru, byly koncem dubna 2016 většinou o 10 až 20 % menší než ve stejném období předchozího roku. Výjimkou byly toky v povodí Odry a Bečvy, v jejichž povodí vypadly významnější srážky.

Tok	Profil	průtok duben 2015 m ³ /s	průtok duben 2015 (% měsíčního normálu)	průtok duben 2016 m ³ /s	průtok duben 2016 (% měsíčního normálu)
Labe	Brandýs nad Labem	70,2	40	51,7	31
Otava	Písek	18,7	47	16,2	40
Sázava	Nespeky	9,98	32	8,35	22
Berounka	Beroun	26,5	49	17,1	33
Vltava	Praha	98,2	49	66,5	29
Ohře	Louny	39,9	65	19,6	33
Labe	Ústí nad Labem	238	53	140	29
Opava	Děhylov	14,8	54	9,36	38
Odra	Bohumín	31,4	44	27,9	43
Olše	Věřňovice	12,2	59	11,2	53
Morava	Olomouc	27,6	55	23,1	48
Bečva	Dluhonice	10,5	38	11,5	43
Morava	Strážnice	58,1	57	43,7	44
Svratka	Židlochovice	12,2	51	11,2	47

V následujících mapkách jsou znázorněny aktuální vodnosti ve vybraných stanicích v porovnání s denními průtoky měřeními v daný den roku za celé období pozorování. Procenta udávají, kolik historických pozorování bylo větších než aktuální průtok. Tento způsob vyhodnocení vodnosti rovněž ukazuje, že v letošním roce jsou průtoky ve většině stanic menší než v roce 2015, a to zejména v povodí Labe. Ve značném počtu stanic byly současné průtoky v minulosti překročeny ve více než 90 % historických let.

Lze shrnout, že výchozí podmínky stavu zásob povrchových a podzemních vod jsou k počátku května 2016 výrazně podprůměrné, a startovací pozice tak před letním obdobím není z hlediska možnosti vzniku sucha příznivá. Avšak to, zda hrozí sucho i v roce 2016, bude dáno vývojem srážek a teploty vzduchu v následujícím období měsíců května až července.